

CHARLIE'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI¹

Hem yetişkinler hem de çocuklar için yazan Roald Dahl, Charlie'nin Çikolata Fabrikası adlı kitabında, kurgunun odağına, çoğumuzun hayır diyemeyeceği bir tat olan çikolatayı yerleştirir. Charlie'nin Çikolata Fabrikası, hem çocuklara hem de yetişkinlere seslenmektedir.

Kitap, okura bir çikolatanın, bir çocuğa mutluluktan başka neler verebileceğini, iyi insan özelliklerine sahip olmanın yaşamda getireceği sürprizleri duyumsatmaktadır. Çok az yiyeceği, giyeceği ve ev eşyası olan bir ailedir Bucket ailesi... Öyle ki Charlie'nin iki büyükannesi bir yatakta, iki büyükbabası bir başka yatakta yatmaktadır. Temel gereksinimlerini bile güçlkle karşılamakta olan bu geniş aile, yitirilmediğini duyumsadığımız çok önemli üç değer ile karşılamakta okurları: Güvenli bir aile ortamı, sevgi ve umut.

.Kitapta çocuğa sunulan resimler, siyah beyaz olmasına karşın, metinde verilenleri anlam bakımından tamamlamaktadır. Örneğin kitapta; Charlie'yi ve ailesini, büyükten küçüğe doğru gösteren çizimlere yer verilmiştir. Kitaptaki kişilerin, fiziksel ve kişilik özelliklerinin yalın görsel aktarımı da anlatımı beslemektedir. Kitapta başka çizimlere de yer verilmiş: Örneğin Bay Wonka'nın çikolata fabrikası için geliştirdiği buluşların çizimleri...

Fabrikada çalışan Umpa Lumpalar, çocukların kişiliklerinin anlatıldığı şarkılar söylerler. Şarkılarda o anda olan olayın neden gerçekleştiği okura anlatılır. Yazar örtülü ve açık söyleyişlerle okura bazı kişisel ve toplumsal değerleri sunmaktadır. Ayrıca; kitap, aile içindeki bağların güçlülüğünün önemini, "Ne açlık kalırdı ne yoksulluk, tüm yoksunluklar unutulurdu." ifadesi ile somutlar. Kitapta, ailenin öneminin ve değerinin fark edilmesine olanak sağlanmaktadır. Dahl, Umpa Lumpa'ların şarkılarında "*kusur kimde, suçlu kim acaba, sakın öyle uzaklara bakmayın, suçluları kızın yanında arayın...*" gibi cümlelerle

¹ Kitabın Adı: Charlie'nin Çikolata Fabrikası

Yazarı : Roald DAHL

Çeviren: Celal ÜSTER

Resimleyen: Quentin BLAKE

Sayfa Sayısı: 205

Yayınevi : Can Yayınevi

hatalı ana baba tutumlarını da eleştirmektedir. Kitabın çevirisi Türkçenin anlatım olanaklarını duyumsatacak nitelikte yapılandırılmıştır. Ses ve sözcüklerin yarattığı işitsel etki, çocukta dinleme ve okuma isteği uyandırabilir.

Çocuklar bu kitaplar yoluyla başka yaşamlara tanık olurlar. Toplumsal yaşam içinde farklı yaşam durumları ile karşılaştıklarında önyargılardan arınabilirler. Bu kitabı, yalnızca çocuklar değil, çocuklarının özerk bireyler olmalarına katkıda bulunmak isteyen aileler de okumalıdır.

Berfin URAL

Ankara Üniversitesi Eğitim

Bilimleri Enstitüsü GSE Doktora Programı Öğrencisi